

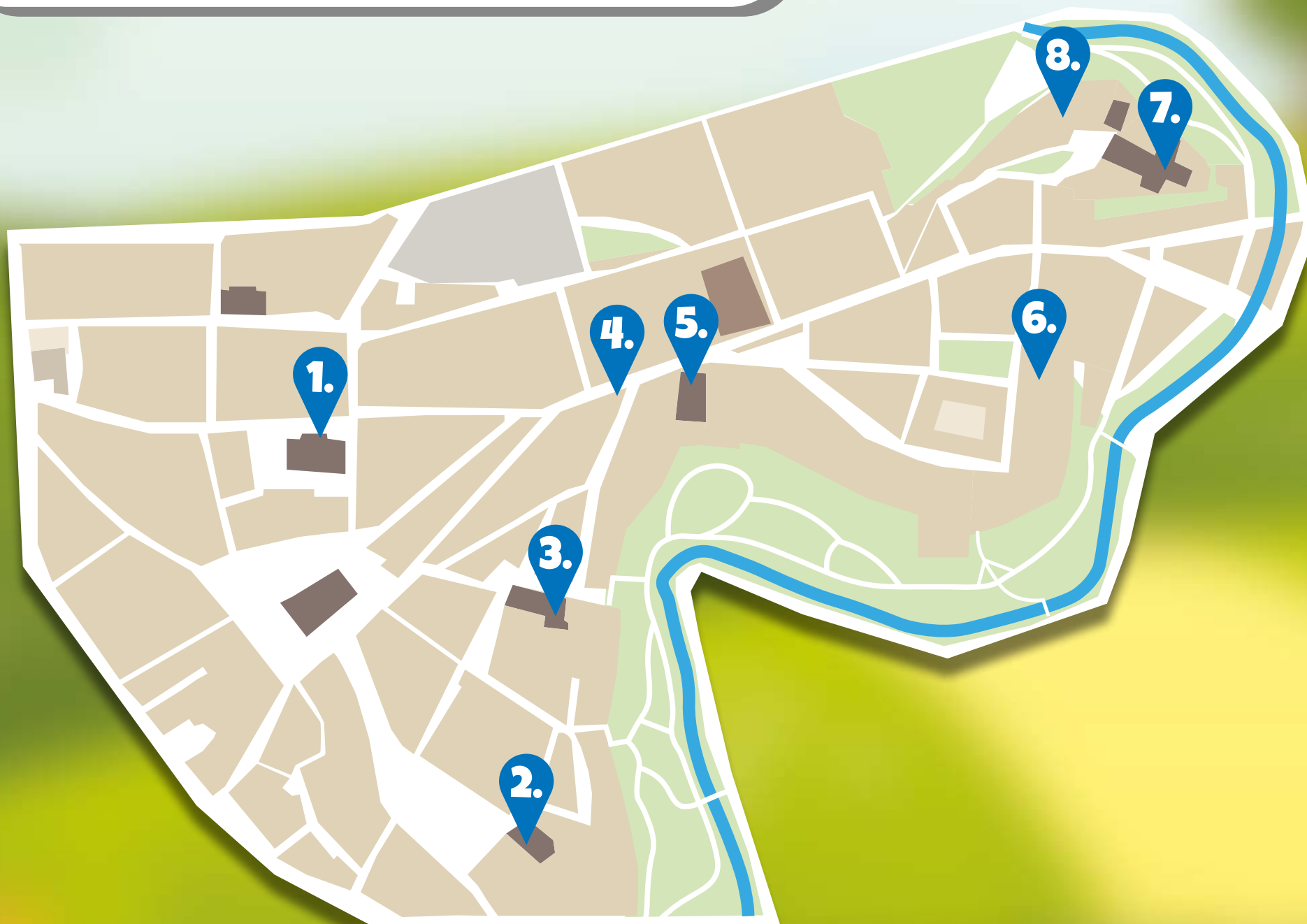
SAKRÁLNÍ OLMOUC

Zveme vás k objevování Olomouce tak, jak ji možná ještě neznáte – skrze její **sakrální památky**, které jsou živým svědectvím víry, historie i umění. **Kostely, kaple, kláštery i paláce** po staletí utvářely podobu města a dodnes vyprávějí příběhy o duchovní síle, kulturním bohatství a osudech lidí, kteří zde žili.

Na této naučné stezce projdete historickým centrem Olomouce a postupně poznáte místa, jež se stala symboly její duchovní tradice. Každé zastavení vám nabídne pohled do architektury, umění i historie a umožní nahlédnout do hloubky příběhů, které se zde odehrály.

Stezka vás provede od gotických chrámů přes barokní skvosty až po jedinečná muzea, která uchovávají památky duchovní kultury. Je pozváním nejen k poznání, ale i k zastavení – k chvíli ticha, zamyšlení a vnímání atmosféry, která činí Olomouc tak jedinečnou.

Vydejte se s námi na cestu, která propojuje víru, umění a historii – a objevte duchovní srdce Olomouce.

1. ZASTAVENÍ

KOSTEL SVATÉHO MOŘICE

Vycházku po olomouckých sakrálních památkách začneme u kostela, který je nejen náboženským, ale i kulturním srdcem města. Na ulici 8. května stojí pozdně gotická stavba s charakteristickou mohutnou věží, z které se otevírá panoramatický pohled na celé město Olomouc.

Monumentální trojlodní gotický kostel patří k nejvzácnějším stavbám období pozdní gotiky na Moravě. Od středověku vždy plnil roli hlavního městského chrámu. S kapacitou 4000 věřících je největší gotickou svatyní na Moravě. Od roku 1995 je Národní kulturní památkou České republiky.

Z gotického období pocházejí také některá významná výtvarná díla spojená s chrámem, z nichž nejvýznamnější jsou desky tzv. Olomouckého oltáře a sousoší Olivetské hory, nejceněnější památka gotického sochařství v Olomouci.

Varhany patří k největším ve střední Evropě. Postavil je mezi léty 1730 a 1745 vrtislavský mistr Michael Engler. Mezi lety 1959 až 1971 byly varhany rekonstruovány a podstatně se změnila i koncepce nástroje. Dnes mají 5 manuálů, 95 rejstříků a 7884 píšťal, z nichž nejmenší měří 5 cm, ta největší pak 11,75 m. V září 2023 se po dokončené rekonstrukci v kostele konalo slavnostní žehnání varhan a byl uspořádán 55. ročník Podzimního festivalu duchovní hudby, který je důležitou součástí kulturního života města Olomouce.

Adresa: 8. května 517/15, Olomouc
GPS: 49.5951461N, 17.2512853E

Výstaviště Flora Olomouc

Olomoucký kraj

R.I.C.
OLOMOUC

2. ZASTAVENÍ

KLÁŠTER KAPUCÍNŮ, KOSTEL ZVĚSTOVÁNÍ PÁNĚ

Od kostela sv. Mořice projdeme celým Horním a Dolním náměstím, až k nenápadnému kostelu Zvěstování Páně, který je součástí barokního klášterního areálu. Kostel je typickou stavbou řádové kapucínské architektury.

Barokní areál, postavený ve 2. polovině 17. století, zahrnuje budovu kláštera s novějším jižním křídlem, kostel, klášterní zahrady a dva úseky ohradní zdi. Kostel je svým charakteristickým trojúhelníkovým štítem obrácen do Dolního náměstí. Jedná se o architekturu, která v souladu s řádovými idejemi skromnosti a prostoty jen v minimální míře využívá zdobné prvky.

V zadní části je kostel chodbou propojen s asymetricky umístěnou budovou konventu čtvercového půdorysu, která má uprostřed dvůr (bývalá rajska zahrada). Jednoduchá jednopatrová stavba s obdélnými okny je kryta sedlovou střechou. Jižní stranu areálu zabírá samostatně stojící dvoupatrová budova obdélného půdorysu (bývalé řádové učiliště). Zadní část areálu směrem k Michalskému výpadu tvoří klášterní zahrada, menší užitková zahrada je v boční části v sousedství Hrnčířské ulice. Areál obklopují dva úseky ohradní zdi, které umožňují vstup z Blažejského náměstí a Hrnčířské ulice.

Foto: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Olomouc,_kapuc%C3%ADnsk%C3%BD_kostel.jpg
Palickap, CC BY-SA 4.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>>, via Wikimedia Commons

Adresa:
GPS:

Dolní náměstí 114/24, Olomouc
49.5917139N, 17.2542103E

Výstaviště Flora Olomouc

Olomoucký kraj

R.I.C.
OLOMOUC

3. ZASTAVENÍ

KOSTEL SVATÉHO MICHALA

Od kláštera kapucínů vystoupáme Kapucínskou uličkou a pak Purkrabskou až na Žerotínovo náměstí s hlavní dominantou kostela svatého Michala. Barokní podobu kostela, jehož tři zelené kupole jsou neodmyslitelnou součástí olomouckých panoramat, vtiskli významní italští architekti G. P. Tencalla a D. Martinelli.

Kostel je součástí areálu bývalého dominikánského kláštera a je zapsán v seznamu nemovitých kulturních památek České republiky. Byl první kupolovou stavbou severoitalského typu na Moravě a jeho tři kupole dotvářejí siluetu města. Předpokládá se, že románská kaple sv. Michaela byla postavena na vyvýšenině nad řekou Moravou v Olomouci již v 10. nebo 11. století. Podoba raně gotického kostela, který byl zasvěcen svatému Michaelovi, se nedochovala. Jedinými pozůstatky jsou jedno pole křížové klenby v dnešní sakristii a velká část obvodového zdiva a východní a severní křídlo ambitu.

Kostel sv. Michala je specifický třemi kopulemi na ose kostela, které ilustrují symbol Nejsvětější Trojice. V první kopuli od oltáře je v nástropní fresce znázorněn Bůh Otec jako Stvořitel, v té poslední (u varhan) Bůh Syn s vítězným křížem, a v té prostřední, symbolem holubice, jako láska spojující Otce a Syna třetí Božská osoba, Duch Svatý. Interiér kostela má bohatou malířskou i sochařskou výzdobu a ve věži jsou osazeny nové zvony. K budově kostela je připojen gotický ambit s kaplí sv. Alexeje. Pozoruhodná je barokní kazatelna se stříškou, která měla podobný význam jako dnešní elektronické zesilovače.

Adresa:
GPS:

Na Hradě, Olomouc
49.5938192N, 17.2542881E

4. ZASTAVENÍ

KAPLE SVATÉHO JANA SARKANDRA

Tato novobarokní kaple se nachází jen pár kroků ulicí Na Hradě od kostela svatého Michala. Je postavena na místě mučednické smrti kněze Jana Sarkandra. Do dnešní podoby byla upravena na počátku 20. století a je zapsána na seznamu nemovitých kulturních památek České republiky.

Na místě kaple se dříve nacházelo městské vězení a mučírna, kde byl roku 1620 umučen svatý Jan Sarkander. V letech 1672–1673 byla na místě mučírny, kterou již dříve zakázal používat biskup Ditrichštejn, postavena kaple. Na počátku 18. století, v souvislosti se zahájením beatifikačního procesu Jana Sarkandra, byla kaple postupně zvelebována.

Rekonstruována byla v letech 1994–1995 a dne 21. května 1995 zde proběhly kanonizační oslavy svatořečení Jana Sarkandra. Na připomínku této akce město Olomouc nechalo v roce 2007 zbudovat před kaplí fontánu s názvem Pramen vody živé sv. Jana Sarkandra, která je dílem sochaře Otmara Olivy.

Adresa:
GPS:

Mahlerova 237/21, Olomouc
49.5945608N, 17.2543639E

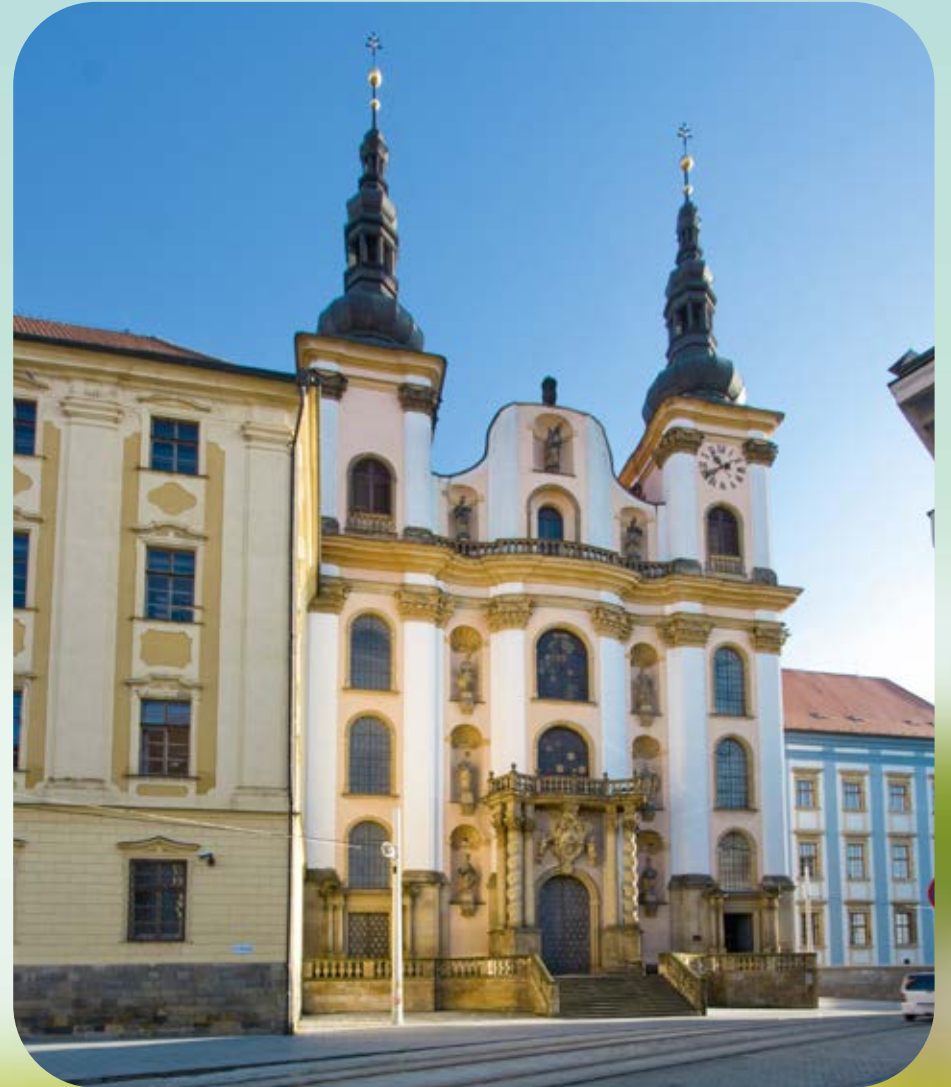
5. ZASTAVENÍ

KOSTEL PANNY MARIE SNĚŽNÉ

Od kaple svatého mučedníka sejdeme z Michalského návrší ulicí Univerzitní až na náměstí Republiky. Na jeho okraji je nepřehlédnutelný kostel Panny Marie Sněžné s výrazným portálem a vstupním schodištěm. Monumentální barokní stavba je zakomponována do řady čtyřpodlažních objektů bývalých jezuitských univerzitních budov.

Původně klášterní kostel sálového typu má pětiosé bohatě sochařsky zdobené průčelí se dvěma věžemi, jež jsou významným prvkem panoramatu města. Je příkladem vrcholné barokní teorie spojení architektury s komplexním uměleckým vybavením interiéru. Je na seznamu nemovitých kulturních památek České republiky.

Jednolodní kostel s mělkým presbytářem má po bocích lodě osm postranních kaplí, dvě prostorné kaple jsou umístěny po stranách presbytáře. Strop presbytáře je oslavou Panny Marie, obklopené světci a apoštolové. Hlavní oltář je monumentální sochařské dílo, složené ze dvou pater. Oltář doplňuje kopie vzácné gotické sochy Panny Marie s dítětem z lipového dřeva, která se dochovala z původního minoritského kostela. Originál je ve sbírkách Arcidiecézního muzea.

Adresa:
GPS:

Denisova ulice, Olomouc
49.5956547N, 17.2564097E

6. ZASTAVENÍ

ARCIBISKUPSKÝ PALÁC

K sakrálním památkám jistě můžeme přiřadit i rezidenci olomouckých biskupů a arcibiskupů, která je mistrnou ukázkou barokní palácové architektury. Z náměstí Republiky nás k paláci přivede Mariánská ulice. Po důkladné rekonstrukci byl palác na jaře roku 2011 zpřístupněn veřejnosti jako prohlídkový objekt.

Svou dnešní podobu i výzdobu dostal palác po požáru roku 1904, kdy byl na popud kardinála Bauera restaurován a částečně přestavěn. Komplex v řadové zástavbě tvoří dva podélné paláce, jejichž dvoupatrová křídla vytvářejí dvě nestejně velká uzavřená nádvoří. Dlouhá uliční fasáda má bohatě architektonicky členěné průčelí s 21 velkými okny do ulice a třemi portály. Hlavní vstup je opatřen kamenným balkonovým portikem se znakem biskupa Lichtenštejna a letopočtem 1669. Ve vnitřní dispozici podtrhuje palácový charakter stavby reprezentativní schodiště a slavnostní sály. V interiéru se dochovala původní barokní štuková výzdoba místností.

Veřejnosti je zpřístupněn prohlídkový okruh zahrnující historické reprezentační sály s bohatou uměleckou výzdobou. Arcibiskupský palác byl v minulosti svědkem řady významných událostí. Zmíňme třeba návštěvu panovnice Marie Terezie, intronizaci císaře Františka Josefa I., uzavření mírové smlouvy známé jako „Olomoucké punktace“ nebo návštěvu papeže Jana Pavla II.

Adresa:

Wurmova 562/9, Olomouc

GPS:

49.5956997N, 17.2608878E

7. ZASTAVENÍ

KATEDRÁLA SVATÉHO VÁCLAVA

Ke katedrále svatého Václava je to od Arcibiskupského paláce jen pár kroků. Ulicí Wurmova sejde až k hlavní olomoucké třídě 1. máje, kterou přejdeme a krátká ulice Dómská už ústí na Václavském náměstí. Místo má nezapomenutelnou atmosféru, kde se mísí připomínky historie s duchovními odkazy.

Katedrála svatého Václava, sídelní kostel olomoucké arcidiecéze, byla vysvěcena již v roce 1131. Z původní románské baziliky se postupnými přestavbami vyvinula do podoby mohutné gotické trojlodní katedrály. Tři věže tvoří výraznou dominantu města, přičemž ta nejvyšší, se svými 100,6 metry, je nejvyšší kostelní věží na Moravě a druhou nejvyšší v České republice. Ukryt je v ní i největší moravský zvon sv. Václav.

Průčelí zdobí sochy čtyř evangelistů, sv. Cyrila a Metoděje a sv. Václava. Interiér katedrály vyniká halovou trojlodní dispozicí, presbytářem s kryptou a kovanou mříží z dílny olomouckého mistra Jana Lefendy. K významným částem patří kaple sv. Cyrila a Metoděje, křížová chodba a kaple sv. Jana Křtitele. Fresky Jana Kryštofa Handkeho i vitráže s výjevy ze života světců doplňují celkovou výzdobu. Dómské varhany se řadí mezi nejcennější romantické nástroje v České republice.

Katedrála je také dějištěm zásadní historické události – v roce 1306 zde byl v sousedním domě kapitulního děkana zavražděn poslední český král z rodu Přemyslovců, Václav III.

Adresa:

Václavské náměstí, Olomouc

GPS:

49.5977197N, 17.2626861E

8. ZASTAVENÍ

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLMOUC

Na Václavském náměstí sídlí jediné muzeum svého druhu u nás. Arcidiecézní muzeum se svým významem řadí k institucím evropského významu. Muzeum sídlí v bývalé rezidenci olomouckých kapitulních děkanů a v dalších budovách, v místech tzv. Přemyslovského hradu.

Stálá expozice mapuje duchovní kulturu olomoucké arcidiecéze včetně významných malířských děl, shromažďovaných olomouckými biskupy od 16. století. Zahrnuje přes 300 děl od románského slohu po baroko. K vidění je i Šternberská madona nebo kočár biskupa Troyera. Součástí prohlídky je také románský biskupský palác a kaple svaté Barbory. V roce 1306 zde byl zavražděn král Václav III.

V kapitulním děkanství se pár týdnů léčil malý Wolfgang Amadeus Mozart, když se nakazil černými neštovicemi. Jeho pobyt připomíná venkovní pamětní deska.

Adresa: Václavské náměstí, Olomouc
GPS: 49.5983739N, 17.2616353E

TIPY NA VÝLET

KLÁŠTER HRADISKO

V širším centru Olomouce, na břehu řeky Moravy, se nachází rozsáhlý komplex někdejšího benediktinského kláštera. Pro svou velkolepou dispozici je klášter Hradisko označován jako hanácký Escorial. Rozsáhlý komplex u řeky Moravy zaujímá plochu více než jednoho hektaru.

Čtyřkřídlou stavbu nad půdorysem obdélníku s nárožními věžemi a příkopem dělí vnitřní příčné křídlo na dvě části – konvent a prelaturu. Zatímco severní část kláštera byla vybudovaná ještě v duchu italského manýrismu, budova prelatury je již vrcholně barokní. Po zrušení kláštera zde působil v generálním semináři jako rektor Josef Dobrovský. Dnes slouží jako vojenská nemocnice. Prohlídkový okruh zahrnuje knihovnu, Slavnostní sál, Tereziánský pokoj, kostel sv. Štěpána, Andělské schody a věž.

Adresa: Klášterní Hradisko, Olomouc
GPS: 49.6078372N, 17.2628589E

TIPY NA VÝLET

BAZILIKA MINOR NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE NA SVATÉM KOPEČKU

10. Bazilika minor Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku

Na Svatém Kopečku nad Olomoucí se tyčí nádherný chrám. Je vidět zdaleka a patří neodmyslitelně ke koloritu krajského města. Chrám je propojen s klášterem Hradisko poutní alejí. Cesta, lemovaná alejí, slouží nejen poutníkům i dalším návštěvníkům a vede přímo k bazilice.

Jednolodní barokní chrám se stometrovým žlutavým průčelím, jehož základní kámen byl položen v roce 1669, je dílem císařského architekta G. P. Tencally. Podle návrhu D. Martinelliho byla vystavěna rezidence s reprezentačními sály a zadní ambit. Kaple svaté Anny se připisuje G. Santinimu. V barokním interiéru vyniká fresková výzdoba od J. K. Handkeho a dalších umělců a cenné varhany. Papež Jan Pavel II. povýšil kostel Navštívení Panny Marie v dubnu 1995 na baziliku minor.

Adresa: Návší Jana Pavla II. 1/1, 779 00 Olomouc - Svatý Kopeček
GPS: 49.6292428N, 17.3382444E

